

# РОЛЬ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ У ПІДВИЩЕННІ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Меречина О.Ю., асп.  
ЖНАЕУ  
*merechina@rambler.ru*

**Постановка проблеми та аналіз останніх досліджень.** В умовах високої конкуренції розвиток економіки та вітчизняних підприємств майже неможливий без інфраструктурної інформації, економіки знань, інтенсивного розвитку науки, техніки та технологій. Саме тому актуальним постає питання сутності інтелектуального капіталу і методів його оцінки, адже саме від ефективного використання такого капіталу залежить рівень підвищення ділової активності і, як результат, економічної політики сільськогосподарського підприємства в цілому.

Вивченням теоретичних і практичних проблем формування і розвитку інтелектуального капіталу займалися зарубіжні і вітчизняні вчені, науковці, економісти: Е. Брукінг, О. Бутнік-Сіверський, М. Ескіндаров, І. Журавльова, Т. Стюард, В. Хадсон, С. Уоллман та ін. Разом з тим, дотепер залишаються недостатньо вивченими наукові підходи до визначення сутності інтелектуального капіталу; формування та реалізації ефективних стратегій його розвитку; урахування ефективності використання інтелектуального капіталу при оцінці ділової активності підприємства.

**Метою** дослідження є визначення сутності інтелектуального капіталу та ефективності його використання для підвищення ділової активності сільськогосподарських підприємств.

**Основний матеріал.** В економічній літературі інтелектуальний капітал є досить новим поняттям, тому узгодженого визначення цієї категорії немає. Розглянемо, як тлумачать це поняття деякі вчені-економісти.

Таблиця 1

Теоретичні основи поняття «інтелектуальний капітал»

| Автор                | Визначення   |
|----------------------|--|
| О. Бутнік-Сіверський | дотримується думки, що інтелектуальний капітал – це створений або придбаний інтелектуальний продукт, який має вартісну оцінку, об'єктивований та ідентифікований (відокремлений від підприємства), утримується підприємством (суб'єктом господарювання) з метою ймовірності одержання прибутку (додаткової вартості) |
| М. Ескіндаров        | вважає, що інтелектуальний капітал – це система характеристик, що визначають якість працівника підприємства, фірми або корпорації, що створює товар чи послуги, в цілях їх відтворення на основі персоніфікованого економічного інтересу кожного суб'єкта і їх сукупності  |
| Т. Стюард            | визначає інтелектуальний капітал як "інтелектуальний матеріал", що складається зі знань і досвіду, які можуть бути використані для створення багатства, а також звертає увагу на інтелектуальну власність  |
| С. Уоллман           | підкреслює, що інтелектуальним капіталом є не тільки сила людського розуму, а й бренд, товарні знаки і активи, які з часом трансформуються у щось більш цінне  |

Ми вважаємо, що інтелектуальний капітал – це створення і реалізація інтелектуальної та інноваційної продукції на основі інтелектуального інструментарію підприємства, який забезпечує його високу ділову активність.

Інтелектуальний капітал складається з чотирьох елементів (рис.1). Всі вони визначають цінність і ділову активність сільськогосподарського підприємства.

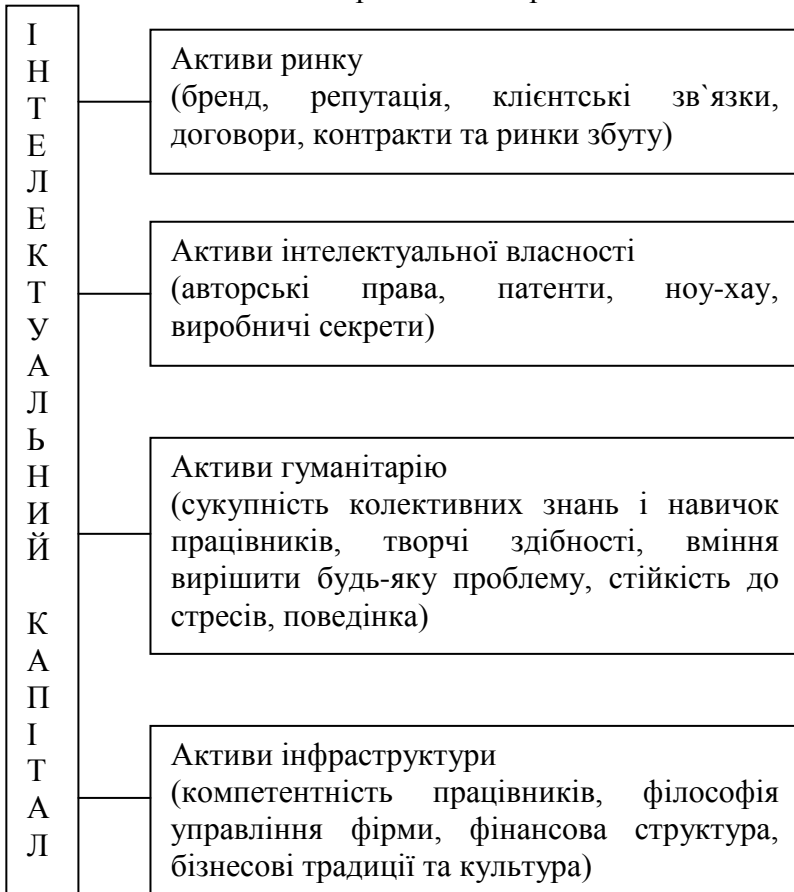


Рис. 1. Елементи інтелектуального капіталу

При сучасному рівні розвитку суспільства підвищення ділової активності підприємств є одним із найважливіших завдань, від якого залежить успішність та ефективність їх діяльності.

Проведений аналіз окремих сільськогосподарських підприємств показав, що для формування ефективної стратегії розвитку підприємства, передусім потрібно проаналізувати ділову активність підприємств. Але цей аналіз не буде повним без урахування ефективності використання інтелектуального капіталу як одного з головних факторів ділової активності. Формуючи стратегію розвитку інтелектуального капіталу, необхідно дотримуватися таких структурних етапів:

- аналіз внутрішнього середовища (оволодіння працівниками належних вмінь та навичок, мотивація);
- аналіз зовнішнього середовища (динаміка ринку, інформація про конкурентів, оцінка місткості ринку і його структури);
- формування стратегій розвитку інтелектуального капіталу та вибір найприйнятнішої альтернативи);
- аналіз вартості інтелектуального капіталу;
- застосування обраної стратегії та оцінка ділової активності підприємства.

**Висновки та пропозиції.** На багатьох фірмах інтелектуальний капітал – це найцінніший ресурс, який допомагає підприємствам збільшити їх вартість в декілька разів. З метою підвищення ділової активності сільськогосподарських підприємств необхідно формувати та реалізовувати стратегії розвитку інтелектуального капіталу.

#### **Список використаної літератури**

1. Бутнік-Сіверський О.Б. Інтелектуальний капітал: теоретичний аспект // Інтелектуальний капітал – 2002. – № 1 – С.16-27
2. Edvinsson L. Kapitał intelektualny./ M. S. & Malone // Warszawa, PW. – 2001. – 120 с.